

UNIA EUROPEJSKA

Nowe obowiązki w obszarze ESG

Wkrótce już nie tylko największe firmy będą musiały raportować informacje w zakresie zrównoważonego rozwoju.

TOMASZ KAMIŃSKI

Adwokat, Wspólnik w Krzysztof Rożko i Wspólnicy Kancelaria Prawna

MAGDALENA BORYCHOWSKA

Aplikant adwokacki w Krzysztof Rożko i Wspólnicy Kancelaria Prawna

Czas, w którym obowiązki z zakresu ESG (Environmental Social Governance) dotyczyły przede wszystkim instytucji finansowych oraz największych spółek giełdowych, a także skupiały uwagę ich doradców, dobiega końca. W związku z wejściem w życie 5 stycznia 2023 r. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z 14 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (dyrektywa CSRD) stopniowo będzie ulegał poszerzeniu zakres podmiotów objętych wymogami z obszaru zrównoważonego rozwoju.

Przyjęcie dyrektywy CSRD stanowi odpowiedź Unii Europejskiej na wyzwania posta-

wione w ramach Europejskiego Zielonego Ładu i Agendy na rzecz zrównoważonego finansowania. Nowy akt prawny ma stanowić wsparcie inicjatyw politycznych podejmowanych w celu skierowania UE na drogę transformacji ekologicznej, a ostatecznie osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Celem dyrektywy CSRD jest zwiększenie publicznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w wyniku zobowiązania do raportowania informacji na temat ich wpływu na środowisko i społeczeństwo.

Na podstawie przepisów dyrektywy podmioty objęte jej zakresem będą zobowiązane do publikowania informacji z zakresu wpływu tych podmiotów na kwestie zrównoważonego rozwoju, jak również wpływu zrównoważonego rozwoju na rozwój, wyniki i sytuację danego podmiotu. Czynniki ESG objęte wymogami sprawozdawczymi obejmować będą obszary oddziaływania na środowisko naturalne, społeczną odpowiedzialność oraz ład zarządczy.

Przykładowo jednostki, które będą w pełni objęte nowymi wymogami z zakresu sprawozdawczości, powinny przyjąć oraz opisać polityki dotyczące kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz m.in. wskazać plany finansowe i inwestycyjne służące zapewnieniu, aby model biznesowy i strategia biznesowa uwzględniała ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 stopni C zgodnie z porozumieniem paryskim.

Szczegółowy zakres informacji objętych raportowaniem zostanie wskazany przez Komisję Europejską w formie aktów delegowanych, co powinno nastąpić w terminie do 30 czerwca 2023 r. Za przygo-

towanie projektów standardów odpowiedzialna jest EFRAG (Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej). 22 listopada 2022 r. przedstawiono pierwszy zestaw projektów Standardów Raportowania Zagadnień Zrównoważonego Rozwoju z ang. European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Wprowadzenie obowiązku raportowania wynikającego z

raportowania przez wszystkie pozostałe (tj. nieraportujące dotychczas na podstawie dyrektywy NFRD) duże jednostki oraz pozostałe duże grupy kapitałowe, przy spełnieniu przez nie dwóch z trzech kryteriów, tj. zatrudnienia 250 pracowników, sumy bilansowej: 20 000 000 EUR lub obrotu ze sprzedaży: 40 000 000 EUR.

Czynniki ESG objęte wymogami sprawozdawczymi, obejmować będą obszary oddziaływania na środowisko naturalne, społeczną odpowiedzialność oraz ład zarządczy

dyrektywy CSRD zostało podzielone na cztery etapy zależne od wielkości przedsiębiorstwa oraz jego pochodzenie:

Etap I – spółki, które dotychczas raportowały informacje niefinansowe na NFRD

Pierwszy etap obejmuje raportowanie za rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2024 r. i później (raportowanie w 2025 r.) i dotyczy przedsiębiorstw, które raportują zgodnie z dotychczasową dyrektywą NFRD informacje niefinansowe. Przedsiębiorstwa będą mieć obowiązek zastosowania pełnych ESRS.

Raportowanie obejmie raportowanie indywidualne i skonsolidowane wśród największych jednostek zainteresowania publicznego.

Etap II – duże spółki i grupy kapitałowe

Drugi etap obejmuje rozpoczęcie raportowania za rok 2025 r. (raportowanie w 2026

r.) i uwzględnia wymóg raportowania przez wszystkie pozostałe (tj. nieraportujące dotychczas na podstawie dyrektywy NFRD) duże jednostki oraz pozostałe duże grupy kapitałowe, przy spełnieniu przez nie dwóch z trzech kryteriów, tj. zatrudnienia 250 pracowników, sumy bilansowej: 20 000 000 EUR lub obrotu ze sprzedaży: 40 000 000 EUR.

cim etapem już za 2024 r. lub 2025 r., w przypadku gdy ich spółka dominująca będzie objęta sprawozdawczością w I lub II etapie.

Etap IV – spółki spoza UE

Etap czwarty obejmie przedsiębiorstwa spoza Europy w przypadku osiągnięcia

rozwoju ocenie niezależnego audytora. Atestacja sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju dokonywana będzie przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską przeprowadzających badania ustawowe sprawozdania finansowego w formie opinii. W związku z powyższym biegli rewidenci zobowiązani będą do uzupełnienia kompetencji związanych z tematyką zrównoważonego rozwoju. Natomiast dla osób przystępujących po 1 stycznia 2023 r. do egzaminów zawodowych jednym z bloków tematycznych będą zagadnienia z zakresu zrównoważonego rozwoju i sprawozdawczości z nim związanych.

Warto przygotowywać się już teraz

przez nie obrotu netto w wysokości 150 mln EUR w UE i posiadania co najmniej jednej notowanej na rynku regulowanym spółki zależnej lub oddziału w UE przekraczającej określone progi.

Spółki zależne będą odpowiedzialne za publikację sprawozdania w oparciu o ESRS sporządzonego przez ich spółkę dominującą. Raportowanie będzie dotyczyło roku obrotowego zaczynającego się od 1 stycznia 2028 i po tej dacie. W przypadku niezastosowania się przez spółkę dominującą do wymogu sprawozdawczości podmiot zależny będzie musiał wydać oświadczenie w tym zakresie i przedstawić sprawozdanie dot. zrównoważonego rozwoju na podstawie posiadanych danych.

Nowa rola biegłych rewidentów

Prawidłowe wykonanie przez spółki obowiązków sprawozdawczych na podstawie dyrektywy CSRD wymagać będzie poddania raportów z zakresu zrównoważonego

Fakt, iż organy UE zdecydowały się na połączenie czynności sprawozdawczości o charakterze finansowym ze sprawozdawczością i atestacją sprawozdań z zakresu zrównoważonego rozwoju podkreśla potrzebę, aby zrównoważony rozwój towarzyszył rozwojowi gospodarczemu przedsiębiorstw.

Należy zauważyć, iż członkowie UE będą mieć 18 miesięcy na implementację norm dyrektywy CSRD do krajowego porządku prawnego. Pierwsze obowiązki sprawozdawcze wynikające z dyrektywy CSRD obejmą rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2024 i będą dotyczyły spółek, które już teraz podlegają obowiązkom wynikającym z dyrektywy NFRD. Zważywszy na zakres prac niezbędnych do dostosowania jednostki do wymogów wynikających z dyrektywy CSRD, warto rozpocząć prace wdrożeniowe z odpowiednim wyprzedzeniem. /©©

OCHRONA KONSUMENTÓW

Sprzedaż rzeczy używanych inaczej

Teraz nie ma już mowy o posługiwaniu się pojęciem „rękojmi za wady rzeczy”, lecz o „braku zgodności towaru z umową”.

MONIKA KULIG

radca prawny, Kancelaria Prawna Goldwin Wesolowski i wspólnicy S.K.A.

1 stycznia 2023 r. weszły w życie istotne zmiany w ustawie o prawach konsumenta, zgodnie z którymi m.in. wprowadzono nowe zasady i tryb wykonania praw konsumenta będącego stroną umowy zobowiązującej do przeniesienia własności towaru na konsumenta.

Klasyką umową tego rodzaju jest umowa sprzedaży czy też umowa dostawy, gdzie do tej pory stosowano przepisy kodeksu cywilnego w zakresie rękojmi za wady sprzedanego towaru. Nowe przepisy znajdą również zastosowanie

do umów o dzieło będące towarami.

Zgodnie z przepisami przejściowymi ustawy o prawach konsumenta w nowym brzmieniu, jedynie do umów zawartych z konsumentami przed 1 stycznia 2023 r. wolno stosować dotychczasowe przepisy o rękojmi, natomiast do wszystkich pozostałych umów sprzedaży zastosowanie znajdują już wyłącznie przepisy nowe.

Oznacza to, że przy umowach sprzedaży nie ma już mowy o posługiwaniu się pojęciem „rękojmi za wady rzeczy”, lecz pojawia się nowe pojęcie w postaci „braku zgodności towaru z umową”.

„Zgodność z umową” jest zdefiniowana w art. 43b ustawy. O ile kodeks cywilny do tej pory posługiwał się pojęciem „wady” i definiował na czym wadliwość rzeczy polega, o tyle znowelizowana ustawa o prawach konsumenta tłumaczy, jakie warunki muszą być spełnione by móc mówić o „zgodności towaru z umową”.

Tym samym, przesłanki od których może zależeć ewentualna odpowiedzialność sprzedawcy zostały ujęte w katalogu pozytywnym, nie zaś negatywnym jak było do tej pory. Aby towar mógł być uznany za zgodny z umową, nie tylko musi odpowiadać opisowi, rodzajowi, ilości, jakości, kompletności i funkcjonalności wskazanym w umowie stron. Musi również mieć takie cechy jak trwałość i bezpieczeństwo, a także być przydatny do poszczególnego celu, do którego jest potrzebny konsumentowi (jeśli konsument o tym celu informował sprzedawcę, a ten to zaakceptował). Ponadto towar musi nadawać się do celów, do których zazwyczaj używa się towaru tego rodzaju, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, norm technicznych lub dobrych praktyk.

W przypadku towarów z elementami cyfrowymi dodatkowo wymaganą cechą jest

m.in. kompatybilność. Kolejnym dodatkowym wymogiem jest dostarczenie towaru z opakowaniem, akcesoriami i instrukcjami, których dostarczenia konsument może rozsądnie oczekiwać. Rzecz powinna być także takiej samej jakości jak próbka lub wzór, które sprzedawca przed zawarciem umowy udostępnił konsumentowi.

Pojawiają się jednak pewne luki interpretacyjne, które mogą mieć istotne znaczenie z punktu widzenia granicznego terminu, do jakiego ponosi odpowiedzialność sprzedawca za ewentualne wady towaru.

Mowa przykładowo o rzeczach używanych, które sprzedawane są w komisach czy też lombardach. Właściciele prowadzący działalność tego rodzaju zostali postawieni w niekorzystnej sytuacji, gdyż przed zmianą przepisów, kodeks cywilny wyraźnie stanowił w treści art. 568 § 1, że: „Jeżeli kupującym jest konsu-

ment a przedmiotem sprzedaży jest używana rzecz ruchoma, odpowiedzialność sprzedawcy może zostać ograniczona, nie mniej niż do roku od dnia wydania rzeczy kupującemu”.

Komisji i lombardy chętnie korzystały z tej możliwości, przykładowo wywieszając wewnątrz lokalu informację, że okres odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest ograniczony do roku. Nowa ustawa takiej możliwości nie przewiduje, a z przepisu art. 568 § 1 kodeksu cywilnego ją usunięto, co wydaje się poważnym niedopatrzeniem ze strony ustawodawcy i może nasuwać wątpliwości w sytuacjach, gdzie wada używanej rzeczy ujawni się po upływie roku od jej zakupu.

Przepis art. 43 c ustawy o prawach konsumenta dopuszcza jedynie wydłużenie przez przedsiębiorcę wobec konsumenta dwuletniego okresu, w którym może ujawnić się brak zgodności towaru z umową.

Skoro nowe brzmienie ustawy nie wprowadza rozróżnienia między sprzedażą rzeczy nowej, a sprzedażą rzeczy używanej, a ponadto żaden przepis szczególnie nie pozwala na skrócenie dwuletniego terminu, wówczas należałoby przyjąć, że odpowiedzialność za brak zgodności rzeczy używanej z umową (innymi słowy odpowiedzialność za ewentualne wady rzeczy używanej, które ujawnią się po jej zakupie) będzie obciążała właścicieli komisów i lombardów przez minimum 2 lata i obecnie nie ma już prawnej możliwości skrócenia tego okresu.

Celem wprowadzenia zmian było uporządkowanie i pogłębienie ochrony konsumentów, jednak nie ulega wątpliwości, że rykoszetem dostali przedsiębiorcy sprzedający rzeczy używane. Wymaga zatem rozważenia, czy ustawa o prawach konsumenta nie wymaga kolejnych zmian, które zapobiegłyby traktowaniu na równi rzeczy nowych z używanymi. /©©